

B.Com. Semester - 6 (NEP-2020) Examination

March/April-2026

Corporate Accounting -2 (Major-16)

Time: 2:00 Hours

Marks: 50

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ તા. 31-3-2025 ના રોજ ધ્યેય લી. અને દર્શ લી. ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ હતા; (૧૦)

જવાબદારી	ધ્યેય લી.	દર્શ લી.	મિલકતો	ધ્યેય લી.	દર્શ લી.
ઇ. શેર દરેક રૂ. 100 નો	400000	500000	પાઘડી	36000	76000
પ્રેફ શેર દરેક રૂ. 10 નો	200000	100000	જમીન મકાન	450000	520000
સામાન્ય અનામત	50000	80000	સાંચા ચંત્રો	280000	220000
ન. નું. ખાતું	120000	70000	સ્ટોક	40000	50000
12% ના ડિબેન્ચર	100000	60000	દેવાદારો	70000	60000
લેણદારો	46000	136000	રોકડ	20000	10000
			પ્રાથમિક ખર્ચ	20000	10000
	916000	946000		916000	946000

બંને કંપનીના સંચાલકોએ નક્કી કર્યું કે બંને કંપનીઓનું સંયોજન કરવું અને રૂ. 10 નો એક એવા 200000 ઇ. શેરોમાં વહેંચાયેલ શેરથાપણ સાથે નવી કંપની ધ્યેય-દર્શન લી.ની સ્થાપના કરવી. સંયોજનની શરતો (બંને કંપનીઓ માટે)

1. બધી મિલકતો અને દેવા ચોપડે દર્શાવેલ કિંમતે લઈ લેવા.
2. ઇ. શેરહોલ્ડરોને તેઓએ ધારણ કરેલ એક શેરના બદલામાં નવી કંપનીના 12 ઇ. શેર 20% પ્રીમિયમ આપવા.
3. પ્રેફ. શેરહોલ્ડરોને તેઓના 5 શેરના બદલામાં નવી કંપનીના 6 ઇ. શેર 20% પ્રીમિયમથી આપવા.
4. ધ્યેય-દર્શન લી. ના બાકીના ઇ. શેર જાહેર જનતા માટે 20% પ્રીમિયમ થી બહાર પડ્યા જે પૂરા ભરપાઈ થયાં.

બંને કંપનીઓની ખરીદ કિંમત અને ચોખ્ખી મિલકતોની ગણતરી કરો તેમજ ધ્યેય-દર્શન લી. ના ચોપડે સંયોજન બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ ઉપર આપેલ પ્રશ્નના આધારે ધ્યેય લી અને દર્શ લી. ના ચોપડે માલમિલકત નિકાલ ખાતા તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૨ તા. 31-3-2025 ના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે.

(૧૦)

જવાબદારી	મથુરા લી.	વૃંદાવન લી.	મિલકતો	મથુરા લી.	વૃંદાવન લી.
ભરપાઈ ઇ. શેરમૂડી	400000	200000	કાયમી મિલકતો	600000	200000
શેર પ્રીમિયમ	20000	10000	રોકાણો	300000	-
સામાન્ય અનામત	100000	-	ચાલુ મિલકતો	200000	50000
ન. નું. ખાતું	80000	-	બેંક	40000	15000
12% ના ડિબેન્ચર	200000	100000	ડિબેન્ચર વટાવ	10000	5000
લેણદારો	300000	100000	ન. નું. ખાતું	-	170000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	50000	30000			
	1150000	440000		1150000	440000

મથુરા લી.એ વૃંદાવન લી. ના સમગ્ર ધંધાનો સમાવેશ નીચેની શરતોએ કર્યો. કાયમી મિલકતો અને ચાલુ મિલકતો અનુક્રમે રૂ. 320000 અને રૂ. 450000 મા લીધી. ખરીદ કિંમત પેટે;

1. વૃંદાવન લી. ના 5 ઇ. શેરના બદલે મથુરા લી. ના પૂરા ભરપાઈ થયેલા 3 ઇ. શેર આપવા.
2. વૃંદાવન લી. ના ડિબેન્ચર ના બદલામાં મથુરા લી. ના 12 % ના ડિબેન્ચર 5% વટાવે એવી રીતે આપવા કે જેથી વૃંદાવનલી. ના ડિબેન્ચર હોલ્ડરોને 14% પ્રીમિયમ મળી રહે.
3. ખરીદ કિંમત પેટે રૂ. 2000 મથુરા લી. એ રોકડ આપવા. વિસર્જન ખર્ચ રૂ. 1000 થયો જે વૃંદાવન લી. ભોગવશે.

વૃંદાવન લી.ની ખરીદ કિંમતની ગણતરી કરો તેમજ તેના ચોપડામાં માલમિલકત નિકાલ ખાતું અને ઇ. શેરહોલ્ડરો નું ખાતું તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.2 ઉપર આપેલ પ્રશ્નમાં મથુરા લી.ના ચોપડે ચોખ્ખી મિલકતોની ગણતરી અને સમાવેશ બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.3 વંદે લી.નું તા. 31-03-2025 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે;

(૧૦)

જવાબદારી	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
ઇ. શેર દરેક રૂ. 100 નો	525000	પાઘડી	210000
1750 ક્યૂ. પ્રેફ શેર	175000	જમીન મકાન	313250
5% ના ડિબેન્ચર	105000	પ્લાન્ટ યંત્રો	245000
લેણદારો	52500	રોકડ	1750
દેવી હૂંડી	17500	નફા નુકસાન ખાતું	105000
	875000		875000

શેરહોલ્ડરો અને લેણદારોની સભામાં પુનઃરચનાના હેતુસર નવી કંપની વંદે ભારત લી. ની સ્થાપના રૂ. 100 નો એક એવા 11375 ઇક્વિટી શેરથી કરવાનું નક્કી થયું.

1. જૂની કંપનીના દરેક ઇક્વિટી શેર પેટે નવી કંપનીનો એક ઇક્વિટી શેર રૂ. 50 ભરપાઈ ગણી આપવો.
2. જૂની કંપનીના દરેક પ્રેફ. શેર પેટે નવી કંપનીના બે ઇક્વિટી શેર રૂ. 50 ભરપાઈ ગણી આપવા.
3. જૂની કંપનીના ડિબેન્ચર ધારકોને નવી કંપનીના પૂરા ભરપાઈ થયેલા 1050 ઇક્વિટી શેર આપવા.
4. નવી કંપનીએ જૂની કંપનીના લેણદારો અને દેવી હૂંડી લઈ લેવાની છે.
5. બાકીના શેર ડિરેક્ટરોએ લઈ લેવા અને તેના નાણાં ચૂકવી દેવા.
6. પ્લાન્ટની કિંમત રૂ. 105000 માંડી વાળવી. પાઘડીનો હવાલો આપવો.

વંદે લિમિટેડ ના ચોપડે માલમિલકત નિકાલ ખાતું, ઇ. શેર હોલ્ડરોનું ખાતું અને ખરીદ કિંમત ની ગણતરી દર્શાવો.

અથવા

પ્રશ્ન.3 મનમોજી લી.નું તા. 31-03-2025 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે;

જવાબદારી	રકમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
ઇ. શેર દરેક રૂ. 1 નો	150000	પાઘડી	55000
6% ના પ્રેફ શેર દરેક રૂ. 1 નો	50000	પરચૂરણ મિલકતો	164500
5% ના ડિબેન્ચર	30000	રોકડ	500
લેણદારો	20000	નફા નુકસાન ખાતું	30000
	250000		250000

(છેલ્લા 4 વર્ષમાં પ્રેફરન્સ શેર પર ડિવિડન્ડ ચૂકવવામાં આવ્યું નથી)

શેરહોલ્ડરો અને લેણદારોની સભામાં પુનઃરચનાના હેતુસર નવી કંપની જીરામજી લી. ની સ્થાપના કરવાનું નક્કી થયું. નવી કંપનીની સત્તાવાર શેરમૂડી રૂ. 325000 ની દરેક રૂ. 1 નો એક એવા ઇક્વિટી શેરની બનેલી હશે. નીચેની શરતોએ પુનઃરચનાની યોજનાને અદાલતે મંજૂર કરી;

1. જૂની કંપનીના એક ઇક્વિટી શેરના બદલે નવી કંપનીના રૂ. 0.50 ભરપાઈ થયેલ 1 ઇક્વિટી શેર આપવા.
2. જૂની કંપનીના એક પ્રેફ. શેરના બદલે નવી કંપનીના રૂ. 0.50 ભરપાઈ થયેલ 2 ઇક્વિટી શેર આપવા.
3. પ્રેફ. શેર પરનું બાકી ડિવિડન્ડ રદ કરવું.
4. ડિબેન્યરહોલ્ડરોને નવી કંપનીના પૂરા ભરપાઈ થયેલા 30000 ઇ. શેર આપવા.
5. લેણદારો પૂરેપૂરા લઈ લેવા.
6. બાકીના બહાર નહીં પડેલ શેર ડિરેક્ટરોએ લઈ લેવા અને તેના નાણાં ચૂકવી આપવા.
7. પરચૂરણ મિલકતોમાં રૂ. 35000 માંડી વાળવા અને જરૂરી પાઘડીનો હવાલો આપવો.

જીરામજી લી.નું પુનઃરચના બાદની જરૂરી ગણતરી કરી પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન.૪ માલિયા લી.નું સ્વૈચ્છિક વિસર્જન થયું ત્યારે તેના ચોપડેથી દેવા અંગે નીચેની માહિતી મળી;

(૧૦)

1. ફૂલ દેવા	1250000
2. છેલ્લા વર્ષનો બાકી મ્યુનિ. ટેક્સ	12500
3. બે કારકુનનો છેલ્લા 5 માસનો બાકી પગાર	187500
4. ત્રણ વર્ષ પહેલાંનો બાકી આવકવેરો	162500
5. એકાઉન્ટન્ટનો ત્રણ માસનો બાકી પગાર	150000
6. 5 કામદારોની ચૂકવવાની બાકી મજૂરી (કામદાર દીઠ રૂ. 12500)	62500
7. ડિરેક્ટર ફી (બાકી)	18750
8. કર્મચારીઓનું પ્રોવિડન્ટ ફંડ	250000
9. અન્ય પરચૂરણ લેણદારો	?

લેણદારોનું વર્ગીકરણ કરી સંપૂર્ણ સલામત, પસંદગીના તથા બિન સલામત લેણદારોની ગણતરી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૪ કોરોના લી. તા. 30-06-2025ના રોજ સ્વૈચ્છિક ફડયામાં ગઈ. તે સમયે સ્થિતિ નીચે મુજબ હતી;

શેર મૂડી: 2000 A ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નો શેરદીઠ રૂ. 80 ભરાયેલ

3000 B ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. 100 નો શેરદીઠ રૂ. 50 ભરાયેલ

8% ના ડિબેન્યર્સ રૂ. 40000

પસંદગીના લેણદારો રૂ. 10000

સલામત લેણદારો રૂ. 25000

લિક્વિડેશન ખર્ચ રૂ. 4000

લિક્વિડેટરનું મહેનતાણું રૂ. 6000 (મિલકતની ઉપજન 2.5% લેખે રૂ. 3000 અને પસંદગીના

લેણદારો સહિત બિનસલામત લેણદારોને વહેંચેલ રકમના 5% લેખે રૂ. 3000)

લિક્વિડેટરનું છેવટનું આવક જાવક પત્રક તૈયાર કરો મૂડી તૂટ ફાળવણી ની ગણતરી દર્શાવો.

પ્રશ્ન.૫ કંપનીઓના સંયોજન અને સમાવેશમાં ખરીદકિંમત પદ્ધતિ અને ચોખ્ખી-મિલકત પદ્ધતિની સમજૂતી આપો.

(૧૦)

અથવા

પ્રશ્ન.૫ બાહ્ય પુનઃરચનાના હેતુઓ સ્પષ્ટ કરી તે અંગે કંપની ધારા અંગેની જોગવાઈઓ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Que.1 Following are the balance sheets of Dhyey Ltd. and Darsh Ltd. as on 31-03-2025; (10)

Liabilities	Dhyey. Ltd.	Darsh Ltd.	Assets	Dhyey. Ltd.	Darsh Ltd.
Equity shares of Rs. 100 each	400000	500000	Goodwill	36000	76000
Pref. shares of Rs. 10 each	200000	100000	Land building	450000	520000
General reserve	50000	80000	Machines	280000	220000
Profit and loss a/c	120000	70000	Stock	40000	50000
12% debentures	100000	60000	Debtors	70000	60000
Creditors	46000	136000	Cash	20000	10000
			Primary expenses	20000	10000
	916000	946000		916000	946000

The managers of both the companies decided to merge the two companies and to establish a new company, Dhyey-Darshan Ltd. with a shareholding of 200000 equity shares of 10 each. Terms of amalgamation (for both companies)

1. Take away all the assets and debts at book value.
2. Equity Shareholders to be paid 12 Equity shares of the new company at a premium of 20% in exchange for one share held by them.
3. Pref. Shareholders will be given 6 Equity shares of the new company in exchange for their 5 shares at a premium of 20%.
4. Dhyey-Darshan Ltd. issued remaining Equity shares at a premium of 20% for the public which was fully subscribed.

Calculate the purchase price and net assets of both the companies and prepare balance sheet in the books of Dhyey-Darshan Ltd. after amalgamation.

OR

Que.1 Prepare Asset Realization accounts in the books of Dhyey Ltd. and Darsh Ltd. separately from the above question.

Que.2 Following are the balance sheets as on 31-03-2025 (10)

Liabilities	Mathura Ltd.	Vrindavan Ltd.	Assets	Mathura Ltd.	Vrindavan Ltd.
Equity share capital	400000	200000	Fixed Assets	600000	200000
Share Premium	20000	10000	Investments	300000	-
General Reserve	100000	-	Current assets	200000	50000
Profit & loss a/c.	80000	-	Bank	40000	15000
12% Debentures	200000	100000	Debenture discount	10000	5000
Creditors	300000	100000	Profit & Loss A/c	-	170000
Provident Fund	50000	30000			
	1150000	440000		1150000	440000

Mathura Ltd. purchased entire business of Vrindavan Ltd. on following conditions. Fixed assets and current assets were taken over respectively at Rs. 320000 and Rs. 45000.

Purchase consideration;

1. 3 fully paid Equity shares of Mathura Ltd. against 5 Equity Shares of Vrindavan Ltd.
2. In exchange for Vrindavan Ltd.'s debenture, 12% debentures of Mathura Ltd. should be given at 5% discount in such a way that Vrindavan Ltd.'s debenture holders get 14% premium.
3. To pay Rs. 2000 cash as part of purchase price. The cost of liquidation is Rs. 1000 which was borne by Vrindavan Ltd.

Calculate purchase price of Vrindavan Ltd. and prepare Realisation account and equity shareholders' account in their book.

OR

Que.2 Find net assets and Prepare Balance sheet in the books of Mathura Ltd. after absorption

Que.3 Balance sheet of Vande Ltd. as on 31-03-2025 is as under;

(10)

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
Equity shares of Rs. 100 each	525000	Goodwill	210000
1750 Cumulative Pref. shares	175000	Land and building	313250
5% debentures	105000	Plant machinery	245000
Creditors	52500	Cash	1750
Bills payable	17500	Profit & loss account	105000
	875000		875000

In the meeting of shareholders and creditors, it was decided to establish a new company Vande-Bharat Ltd. for the purpose of restructuring with authorised share capital of 11375 equity shares of Rs. 100 each.

1. To give an equity share of new company against each equity share of old company considering Rs. 50 paid up.
2. To give two equity shares of new company against each preference share of old company considering Rs. 50 paid up.
3. To give 1050 fully paid equity shares to debenture holders of old company.
4. To take over creditors and bills payable fully.
5. Rest of the unissued shares shall be purchased by directors and to pay fully for them.
6. Value of plant shall be written off by Rs. 105000 and to give necessary adjustment of Goodwill.

Calculate Purchase Consideration and also prepare Realization account with equity shareholders' account in the books of Vande Ltd.

OR

Que.3 Balance sheet of Manmoji Ltd. as on 31-03-2025 is as under;

Liabilities	Amount Rs.	Assets	Amount Rs.
Equity shares of Re. 1 each	150000	Goodwill	55000
6% preference shares of Re. 1 each	50000	Sundry Assets	164500
5% debentures	30000	Cash	500
Creditors	20000	Profit & loss account	30000
	250000		250000

(preference share dividend has not been paid for last 4 years)

In the meeting of shareholders and creditors, it was decided to establish a new company GRamG Ltd. for the purpose of restructuring. The new company's share capital will be made up of equity shares of Re. 1 each amounting Rs. 325000. The court approved following plan of restructuring;

1. One equity share of new company against an equity share of old company Rs. 0.50 paid up.
2. Two equity shares of new company against a preference share of old company Rs. 0.50 paid up.
3. To not pay due dividend of preference share capital.
4. To give fully paid 30000 equity shares to debenture holders.
5. To take over creditors fully.
6. Rest of the unissued shares shall be purchased by directors and to pay fully for them.
7. New company will accept assets as under;
Sundry assets to be written off by Rs. 35000 and to give necessary adjustment of Goodwill.

Calculate necessary steps and prepare balance sheet of GRamG Ltd. after reconstruction.

Que.4 Following data has been obtained from the books of Maliya Ltd. at the time of dissolution.

(10)

1. Total Debt	1250000
2. Municipal Tax due for the previous year	12500
3. Outstanding salaries of two clerks for last 5 months	187500
4. Outstanding Income tax of before three years	162500
5. Outstanding salary of Accountant for three months	150000
6. Arrears of wages of 5 workers (Rs. 12500 per worker)	62500
7. Director's Fee (Outstanding)	18750
8. Employees' Provident Fund	250000
9. Other Miscellaneous Creditors	?

Classify creditors in Secure Creditors, Preferential Creditors and Unsecured Creditors categories with necessary calculations.

OR

Que.4 Corona Ltd. went into a voluntary liquidation on 30-06-2025. The situation at the time of liquidation was as follows;

Share Capital: 2000, A equity shares each of Rs.100, per share 80 paid up

3000, B equity shares each of Rs. 100, per share. 50 paid up

8% Debentures Rs. 40000

Preferential creditors Rs. 10000

Secured Creditors Rs. 25000

Liquidation cost Rs. 4000

The liquidator's remuneration is Rs. Rs. 6000 (Rs. 3000 at the rate of 2.5% for the yield of the property and Rs. 3000 at the rate of 5% of the amount distributed to the unsecured creditors including preferential creditors).

Prepare the liquidator's final statement. Show the calculation of the capital deficiency and its allocation.

Que.5 Explain Net Assets Method and Purchase consideration Method in case of amalgamation and absorption of companies. (10)

OR

Que.5 Specify objectives of external reconstruction and explain provisions of companies act for the purpose of reconstruction.
